Załącznik do Zarządzenia nr 29/2026/2027 Dyrektora ZSOiT z dnia 12.10. 2026 r.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA UCZNIÓW
w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Jeleniej Górze

Część I. Postanowienia ogólne

1. Procedury obowiązują wszystkich pracowników szkoły – nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi – na terenie szkoły oraz podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem (wycieczki, zawody, praktyczna nauka zawodu, zajęcia w podmiotach zewnętrznych).
2. Pierwszeństwo ma ochrona życia i zdrowia. W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia każdy pracownik dzwoni pod numer alarmowy 112 bez oczekiwania na zgodę dyrektora lub rodzica, a następnie powiadamia dyrektora.
3. Każdy pracownik, który był świadkiem zdarzenia lub otrzymał o nim wiarygodną informację, jest obowiązany zareagować w granicach swoich kompetencji i niezwłocznie powiadomić dyrektora lub wicedyrektora, a pod ich nieobecność – pedagoga lub psychologa szkolnego.
4. Uczniowie niepełnoletni i pełnoletni. O zdarzeniach dotyczących ucznia niepełnoletniego zawiadamia się jego rodziców (opiekunów prawnych). Uczeń pełnoletni sam jest stroną postępowania: jego rodzicom przekazuje się informacje za jego zgodą albo wtedy, gdy wymaga tego ochrona jego życia lub zdrowia.
5. Wiek a odpowiedzialność. Postępowanie w sprawach o demoralizację dotyczy osób w wieku od 10 do 18 lat, a w sprawach o czyny karalne – osób, które dopuściły się czynu po ukończeniu 13 i przed ukończeniem 17 lat (art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163)). Uczeń, który ukończył 17 lat, odpowiada za przestępstwa i wykroczenia na zasadach ogólnych.
6. Obowiązek zawiadomienia. Szkoła, która dowiedziała się o czynie nieletniego wyczerpującym znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, niezwłocznie zawiadamia sąd rodzinny lub Policję i zabezpiecza ślady i dowody (art. 4 ust. 3 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich). Gdy sprawcą jest osoba, która ukończyła 17 lat – szkoła zawiadamia prokuratora lub Policję (art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 490, z późn. zm.)). Niezależnie od tego obowiązek zawiadomienia wynika z art. 240 § 1 Kodeksu karnego (m.in. zabójstwo, ciężki uszczerbek na zdrowiu, zgwałcenie, czyny z art. 200 Kodeksu karnego, przestępstwa o charakterze terrorystycznym). Zawiadomienia dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik.
7. Środki oddziaływania wychowawczego. Jeżeli nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karalnego na terenie szkoły, dyrektor może, za zgodą rodziców i nieletniego, zastosować pouczenie, ostrzeżenie ustne albo na piśmie, przeproszenie pokrzywdzonego, przywrócenie stanu poprzedniego lub wykonanie prac porządkowych na rzecz szkoły. Nie stosuje się tego, gdy czyn wyczerpuje znamiona przestępstwa ściganego z

urzędu. Zastosowanie środka nie wyłącza kary statutowej (art. 4 ust. 4 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich).

8. Pracownik szkoły nie przeszukuje ucznia, jego odzieży, plecaka ani telefonu. Może poprosić o dobrowolne wydanie przedmiotu lub pokazanie zawartości torby – zawsze w obecności drugiej osoby dorosłej. Kontrola osobista jest uprawnieniem Policji.
9. Siłę fizyczną wobec ucznia można zastosować wyłącznie w granicach obrony koniecznej (odparcie bezpośredniego, bezprawnego zamachu – art. 25 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2026 r. poz. 1342)) lub stanu wyższej konieczności (art. 26 Kodeksu karnego). Zgoda rodziców nie tworzy uprawnienia do przytrzymywania ucznia.
10. Dokumentowanie. Z każdego zdarzenia osoba prowadząca sprawę sporządza notatkę służbową (data i godzina, miejsce, osoby, przebieg, podjęte działania, powiadomione osoby i instytucje) i przekazuje ją dyrektorowi. Uwagi o zachowaniu wpisuje się do dziennika elektronicznego. Dokumentację przechowuje się zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych; informacje o uczniu udostępnia się tylko osobom, którym są niezbędne.
11. Kary i nagrody stosuje się zgodnie ze Statutem szkoły. Uczniom uczestniczącym w zdarzeniu – zarówno poszkodowanym, jak i sprawcom – udziela się pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
12. Procedury stosuje się łącznie ze Standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w szkole (art. 22b i 22c ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich), instrukcją bezpieczeństwa pożarowego, planem ewakuacji oraz zarządzeniem w sprawie zasad wejścia na teren szkoły w drugim stopniu alarmowym (BRAVO).

Ważne telefony

Instytucja	Telefon
Numer alarmowy	**112**
Komenda Miejska Policji w Jeleniej Górze (dyżurny / zespół ds. nieletnich)	**47 873 14 70**
Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze – Wydział Rodzinny i Nieletnich	**75 67 12 830**
Zespół Interdyscyplinarny / Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze	**75 752 39 51**
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jeleniej Górze	**75 647 30 01**
Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży	**116 111**
Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	**800 12 12 12**
Centrum Wsparcia dla osób w stanie kryzysu psychicznego	**800 70 2222**

Część II. Spis procedur

1. Agresywne zachowanie ucznia podczas zajęć; zachowanie uniemożliwiające prowadzenie lekcji
2. Bójka, pobicie, agresja fizyczna ucznia wobec innych uczniów lub osób dorosłych
3. Agresja słowna, wulgaryzmy; znieważenie nauczyciela lub innego pracownika szkoły
4. Przemoc psychiczna i cyberprzemoc rówieśnicza
5. Samowolne opuszczenie szkoły lub zajęć przez ucznia
6. Palenie tytoniu, e-papierosów i nowatorskich wyrobów tytoniowych na terenie szkoły
7. Niszczenie mienia szkoły lub cudzej własności
8. Kradzież
9. Uczeń – ofiara czynu karalnego
10. Uczeń – sprawca czynu karalnego (przestępstwa lub wykroczenia)
11. Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk
12. Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk
13. Uczeń pod wpływem alkoholu lub środków odurzających; wnoszenie i spożywanie alkoholu na terenie szkoły
14. Podejrzenie przemocy domowej wobec ucznia – procedura „Niebieskie Karty"
15. Zachowania autodestrukcyjne, próba samobójcza lub samobójstwo ucznia
16. Wypadek ucznia
17. Uczeń w sytuacji kryzysowej; uczeń sprawiający trudności wychowawcze
18. Nagła konieczność opuszczenia sali przez nauczyciela podczas zajęć
19. Atak z użyciem noża lub innego niebezpiecznego narzędzia; wtargnięcie napastnika
20. Ogłoszenie alarmu o zagrożeniu atakiem z powietrza

Część III. Procedury

Procedura 1. Agresywne zachowanie ucznia podczas zajęć; zachowanie uniemożliwiające prowadzenie lekcji

Podstawa prawna: art. 68 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.); art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163); art. 25 i 26 Kodeksu karnego.

1. Nauczyciel upomina ucznia i próbuje wyciszyć sytuację rozmową. Nie opuszcza sali i zachowuje opiekę nad całą klasą.
2. Jeżeli zachowanie nie ustaje, nauczyciel wzywa – telefonicznie, przez przewodniczącego klasy lub nauczyciela z sąsiedniej sali – dyrektora lub wicedyrektora, pedagoga albo psychologa szkolnego. Ucznia nie wyprasza się za drzwi bez opieki.
3. Wezwana osoba zabiera ucznia pod swoją opiekę (np. do gabinetu pedagoga lub psychologa). Jeżeli nie jest to możliwe, a zachowanie ucznia zagraża innym, pozostali uczniowie przechodzą pod opieką pracownika do innego pomieszczenia (np. biblioteki).
4. Gdy zachowanie zagraża życiu lub zdrowiu (groźby, napaść, silne pobudzenie, brak możliwości uspokojenia), pracownik wzywa pomoc pod numer 112 (Policja, pogotowie ratunkowe) i powiadamia dyrektora.
5. Nauczyciel wpisuje uwagę do dziennika elektronicznego i sporządza notatkę dla wychowawcy i dyrektora. Wychowawca zawiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego i przeprowadza rozmowę z uczniem.
6. Przy powtarzających się zachowaniach wychowawca zwołuje zespół (wychowawca, pedagog lub psycholog, nauczyciele, rodzice), który ustala plan działań i formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dyrektor stosuje kary statutowe.
7. Jeżeli działania szkoły nie przynoszą efektu, a uczeń niepełnoletni przejawia demoralizację, dyrektor zawiadamia sąd rodzinny (art. 4 ust. 1 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich).

Procedura 2. Bójka, pobicie, agresja fizyczna ucznia wobec innych uczniów lub osób dorosłych

Podstawa prawna: art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163); art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 490, z późn. zm.); art. 157, 158 i 217 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2026 r. poz. 1342).

1. Pracownik, który jest świadkiem zdarzenia, zdecydowanie przerywa je, rozdziela uczestników i odizolowuje sprawcę od poszkodowanego. W razie potrzeby wzywa innych pracowników.
2. Udziela pierwszej pomocy, wzywa pielęgniarkę szkolną, a w razie potrzeby pogotowie ratunkowe (112).
3. Niezwłocznie powiadamia dyrektora, wychowawcę oraz pedagoga lub psychologa szkolnego.
4. Dyrektor poleca zabezpieczyć dowody (zapis monitoringu, przedmioty) i ustala świadków.
5. Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowy z uczestnikami i świadkami i sporządza notatkę.
6. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego – zarówno sprawcy, jak i poszkodowanego. Rozmowę prowadzi dyrektor z wychowawcą i pedagogiem.
7. Zawiadomienie:
   a) jeżeli czyn wyczerpuje znamiona przestępstwa ściganego z urzędu – w szczególności udział w bójce lub pobiciu (art. 158 Kodeksu karnego) albo spowodowanie uszczerbku na zdrowiu trwającego dłużej niż 7 dni (art. 157 § 1 Kodeksu karnego) – dyrektor niezwłocznie zawiadamia Policję lub sąd rodzinny (sprawca w wieku 13–17 lat) albo Policję lub prokuratora (sprawca, który ukończył 17 lat);
   b) w pozostałych przypadkach (np. naruszenie nietykalności cielesnej bez obrażeń) dyrektor może zastosować środek oddziaływania wychowawczego (część I pkt 7) i informuje poszkodowanego lub jego rodziców o prawie złożenia zawiadomienia.
8. Dyrektor stosuje kary statutowe. Uczestnicy zdarzenia zostają objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Procedura 3. Agresja słowna, wulgaryzmy; znieważenie nauczyciela lub innego pracownika szkoły

Podstawa prawna: art. 63 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2026 r. poz. 515); art. 216 i 226 § 1 Kodeksu karnego; art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163).

1. Wobec uczniów:
   a) nauczyciel przeprowadza rozmowę z uczniem, wpisuje uwagę do dziennika i powiadamia wychowawcę;
   b) przy powtarzaniu się zachowania wychowawca rozmawia z uczniem, zawiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego i kieruje ucznia do pedagoga lub psychologa;
   c) w dalszej kolejności – rozmowa z udziałem dyrektora i rodziców, kary statutowe, a wobec ucznia niepełnoletniego wykazującego demoralizację – zawiadomienie sądu rodzinnego lub Policji (specjalista ds. nieletnich).
2. Wobec nauczyciela:
   a) nauczyciel podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych (art. 63 ust. 1 Karty Nauczyciela). Znieważenie nauczyciela w tych okolicznościach jest przestępstwem ściganym z urzędu (art. 226 § 1 Kodeksu karnego);
   b) nauczyciel sporządza notatkę i niezwłocznie przekazuje ją dyrektorowi;
   c) dyrektor zawiadamia rodziców ucznia niepełnoletniego oraz – zgodnie z częścią I pkt 6 – Policję lub sąd rodzinny (uczeń w wieku 13–17 lat) albo Policję lub prokuratora (uczeń, który ukończył 17 lat);
   d) dyrektor z urzędu występuje w obronie nauczyciela (art. 63 ust. 2 Karty Nauczyciela) i stosuje kary statutowe.
3. Wobec pracownika niebędącego nauczycielem:
   a) znieważenie jest ścigane z oskarżenia prywatnego (art. 216 Kodeksu karnego) – pracownik może sam wnieść prywatny akt oskarżenia lub powództwo cywilne;
   b) szkoła postępuje jak wobec uczniów, a dyrektor stosuje kary statutowe.

Procedura 4. Przemoc psychiczna i cyberprzemoc rówieśnicza

Podstawa prawna: art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163); art. 22c ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 110).

1. Przemoc psychiczna to m.in. zastraszanie, ośmieszanie, poniżanie, szantaż, wymuszenia, wykluczanie z grupy, rozpowszechnianie plotek, nękanie, groźby, a także te zachowania podejmowane z użyciem telefonu lub internetu (cyberprzemoc).
2. Uczeń poszkodowany, świadek lub rodzic zgłasza zdarzenie wychowawcy, pedagogowi, psychologowi lub innemu nauczycielowi. Osoba przyjmująca zgłoszenie zapewnia zgłaszającemu dyskrecję i ochronę przed odwetem.
3. Wychowawca z pedagogiem lub psychologiem rozmawia z poszkodowanym (kto, od kiedy, w jaki sposób, jakie skutki) i sporządza notatkę. Dowody cyberprzemocy zabezpiecza się przez zrzuty ekranu z datą i adresem strony, bez ich dalszego rozpowszechniania.
4. Jeżeli materiały mają charakter seksualny i przedstawiają małoletniego, nie wolno ich kopiować ani przesyłać – dyrektor niezwłocznie zawiadamia Policję.
5. Wychowawca wzywa rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego poszkodowanego i sprawcy na odrębne spotkania z udziałem dyrektora oraz pedagoga lub psychologa: informuje o ustaleniach, planowanych działaniach i konsekwencjach statutowych.
6. Pedagog lub psycholog prowadzi działania wspierające wobec poszkodowanego i działania korekcyjne wobec sprawcy; jeżeli problem dotyczy grupy – zajęcia w klasie. Szkoła może zwrócić się do administratora serwisu o usunięcie treści.
7. Jeżeli zachowanie wyczerpuje znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub świadczy o demoralizacji nieletniego, dyrektor zawiadamia Policję lub sąd rodzinny. W pozostałych przypadkach informuje poszkodowanego lub jego rodziców o prawie złożenia zawiadomienia (np. groźba karalna, uporczywe nękanie).

Procedura 5. Samowolne opuszczenie szkoły lub zajęć przez ucznia

Podstawa prawna: art. 68 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.).

1. Nauczyciel odnotowuje nieobecność ucznia w dzienniku i niezwłocznie powiadamia wychowawcę, a pod jego nieobecność – dyrektora lub sekretariat.
2. Wychowawca lub dyrektor telefonicznie zawiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego.
3. Jeżeli nie ma kontaktu z rodzicami, a zachodzi obawa o bezpieczeństwo ucznia (wiek, stan zdrowia lub emocjonalny, sygnały zagrożenia), dyrektor zawiadamia Policję.
4. W przypadku ucznia pełnoletniego nieobecność rozlicza się zgodnie ze Statutem. Gdy istnieją sygnały zagrożenia jego życia lub zdrowia, stosuje się procedurę 15.
5. Przy powtarzającym się samowolnym opuszczaniu zajęć wychowawca z pedagogiem przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami; stosuje się kary statutowe i przepisy o egzekwowaniu obowiązku nauki.

Procedura 6. Palenie tytoniu, e-papierosów i nowatorskich wyrobów tytoniowych na terenie szkoły

Podstawa prawna: art. 5 ust. 1 pkt 2 i art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 1214); art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163).

1. Na terenie szkoły obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych, nowatorskich wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Zakaz dotyczy uczniów, pracowników i osób odwiedzających. Jego naruszenie jest wykroczeniem .
2. Pracownik, który zauważy ucznia palącego na terenie szkoły, poleca zaprzestania palenia, ustala dane ucznia i powiadamia wychowawcę.
3. Wychowawca zawiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego, przeprowadza z uczniem rozmowę wychowawczą i profilaktyczną oraz wpisuje uwagę do dziennika.
4. Przy powtarzających się przypadkach wychowawca z pedagogiem organizuje spotkanie z rodzicami; dyrektor stosuje kary statutowe. Wobec nieletniego dyrektor może zastosować środek oddziaływania wychowawczego (część I pkt 7) albo zawiadomić Policję lub sąd rodzinny, a wobec ucznia pełnoletniego – Policję lub straż miejską.

Procedura 7. Niszczenie mienia szkoły lub cudzej własności

Podstawa prawna: art. 288 Kodeksu karnego; art. 124 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2026 r. poz. 1372); art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163).

1. Pracownik ustala sprawcę i świadków zdarzenia oraz zabezpiecza miejsce i dowody (np. zapis monitoringu); sporządza notatkę dla dyrektora.
2. Wychowawca zawiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego o zdarzeniu i wysokości szkody.
3. Szkoda może zostać naprawiona przez naprawę, odkupienie lub pokrycie kosztów; ustalenia zapisuje się w notatce podpisanej przez rodziców lub pełnoletniego ucznia.
4. Zniszczenie mienia o wartości do 800 zł jest wykroczeniem (art. 124 Kodeksu wykroczeń), a powyżej 800 zł – przestępstwem ściganym na wniosek pokrzywdzonego (art. 288 Kodeksu karnego). O zawiadomieniu Policji lub sądu rodzinnego decyduje dyrektor, uwzględniając wartość szkody, okoliczności i postawę sprawcy; wobec nieletniego może zamiast tego zastosować środek oddziaływania wychowawczego.
5. Dyrektor stosuje kary statutowe.

Procedura 8. Kradzież

Podstawa prawna: art. 119 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2026 r. poz. 1372); art. 278 Kodeksu karnego; art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163); art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego.

1. Pracownik przyjmuje zgłoszenie, ustala okoliczności i świadków, sporządza notatkę i powiadamia dyrektora.
2. Pracownik nie przeszukuje uczniów ani ich rzeczy; może poprosić o dobrowolne wydanie przedmiotu w obecności drugiej osoby dorosłej (część I pkt 8).
3. Wychowawca zawiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego sprawcy i poszkodowanego.
4. Kradzież rzeczy o wartości powyżej 800 zł jest przestępstwem ściganym z urzędu – dyrektor niezwłocznie zawiadamia Policję (lub sąd rodzinny – sprawca w wieku 13–17 lat). Kradzież rzeczy o wartości do 800 zł jest wykroczeniem – dyrektor może zawiadomić Policję albo, wobec nieletniego, zastosować środek oddziaływania wychowawczego.
5. Gdy sprawca nie jest znany, dyrektor informuje poszkodowanego lub jego rodziców o możliwości zawiadomienia Policji.
6. Dyrektor stosuje kary statutowe.

Procedura 9. Uczeń – ofiara czynu karalnego

Podstawa prawna: art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego; art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163).

1. Pracownik udziela uczniowi pierwszej pomocy lub zapewnia jej udzielenie (pielęgniarka, pogotowie ratunkowe – 112).
2. Niezwłocznie powiadamia dyrektora oraz pedagoga lub psychologa szkolnego.
3. Dyrektor lub wychowawca zawiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego.
4. Dyrektor niezwłocznie wzywa Policję, jeżeli czyn wyczerpuje znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub konieczne jest zabezpieczenie śladów i ustalenie świadków. Do czasu przybycia Policji miejsce zdarzenia i dowody pozostają zabezpieczone.
5. Pracownicy nie przesłuchują małoletniego pokrzywdzonego i nie odtwarzają z nim szczegółowo przebiegu zdarzenia – ustalają tylko informacje niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa. Przesłuchanie prowadzą uprawnione organy.
6. Uczeń zostaje objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Procedura 10. Uczeń – sprawca czynu karalnego (przestępstwa lub wykroczenia)

Podstawa prawna: art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163); art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego; art. 240 § 1 Kodeksu karnego.

1. Pracownik niezwłocznie powiadamia dyrektora o zdarzeniu.
2. Ustala okoliczności czynu i świadków; nie podejmuje działań, które mogłyby zatrzeć ślady.
3. Sprawcę, jeżeli jest znany i przebywa na terenie szkoły, przekazuje pod opiekę dyrektora, pedagoga lub psychologa.
4. Dyrektor lub wychowawca zawiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego.
5. Dyrektor zawiadamia Policję lub sąd rodzinny (sprawca w wieku 13–17 lat) albo Policję lub prokuratora (sprawca, który ukończył 17 lat) – obowiązkowo, gdy czyn wyczerpuje znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, oraz zawsze, gdy sprawca nie jest uczniem szkoły i nie jest znany.
6. Pracownik zabezpiecza dowody i przedmioty pochodzące z przestępstwa (np. porzucony nóż, skradzione rzeczy) i przekazuje je Policji, nie dotykając ich bez potrzeby.
7. Wobec nieletniego, który dopuścił się czynu niebędącego przestępstwem ściganym z urzędu, dyrektor może zastosować środek oddziaływania wychowawczego (część I pkt 7).

Procedura 11. Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk

Podstawa prawna: art. 62 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z późn. zm.); art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego.

1. Pracownik, zachowując środki ostrożności (bez wąchania i próbowania, w miarę możliwości w rękawiczkach), zabezpiecza substancję przed dostępem osób niepowołanych i przed zniszczeniem.
2. W miarę możliwości, w zakresie działań wychowawczych, próbuje ustalić, do kogo substancja należy.
3. Powiadamia dyrektora, który wzywa Policję.
4. Po przybyciu Policji pracownik przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje o okolicznościach jej znalezienia; sporządza notatkę.

Procedura 12. Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk

Podstawa prawna: art. 62 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z późn. zm.); art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163); art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego.

1. Nauczyciel powiadamia dyrektora i – w obecności drugiej osoby (wychowawcy, pedagoga, psychologa lub dyrektora) – prosi ucznia o dobrowolne wydanie substancji i pokazanie zawartości torby oraz kieszeni. Nauczyciel nie przeszukuje ucznia ani jego rzeczy.
2. Dyrektor lub wychowawca zawiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego i wzywa ich do niezwłocznego przybycia do szkoły.
3. Jeżeli uczeń odmawia wydania substancji lub pokazania zawartości torby, dyrektor wzywa Policję. Do czasu jej przybycia uczeń pozostaje pod opieką pracownika, a jego rzeczy – w zasięgu wzroku.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, pracownik ją zabezpiecza, a dyrektor niezwłocznie przekazuje ją Policji. Posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych jest przestępstwem ściganym z urzędu, dlatego zawiadomienie Policji (lub sądu rodzinnego) jest obowiązkowe.
5. Pracownik sporządza notatkę z przebiegu zdarzenia. Uczeń zostaje objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Procedura 13. Uczeń pod wpływem alkoholu lub środków odurzających; wnoszenie i spożywanie alkoholu na terenie szkoły

Podstawa prawna: art. 14 ust. 1 pkt 1, art. 40 i art. 43[1] ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.); art. 208 Kodeksu karnego; art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163).

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, niezwłocznie powiadamia dyrektora, wychowawcę oraz pedagoga lub psychologa.
2. Odizolowuje ucznia od pozostałych uczniów, ale nie pozostawia go samego – uczeń pozostaje pod stałą opieką pracownika w bezpiecznym miejscu.
3. Gdy stan ucznia budzi niepokój o jego zdrowie lub życie, pracownik wzywa pogotowie ratunkowe (112).
4. Dyrektor lub wychowawca zawiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia niepełnoletniego i zobowiązuje ich do niezwłocznego odebrania dziecka. Z rozmowy sporządza się notatkę podpisaną przez rodziców.
5. Gdy rodzice odmawiają odebrania ucznia lub nie ma z nimi kontaktu, o dalszym postępowaniu (pozostanie w szkole, przewiezienie do podmiotu leczniczego, przekazanie Policji) decyduje lekarz w porozumieniu z dyrektorem. Gdy uczeń jest agresywny lub zagraża innym, dyrektor wzywa Policję. Doprowadzenie do izby wytrzeźwień lub jednostki Policji należy do Policji (art. 40 ustawy o wychowaniu w trzeźwości).
6. Na terenie szkoły obowiązuje zakaz sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych. Spożywanie alkoholu wbrew zakazowi jest wykroczeniem (art. 43[1] ust. ł ustawy o wychowaniu w trzeźwości) – wobec ucznia, który ukończył 17 lat, dyrektor może zawiadomić Policję; wobec nieletniego – Policję lub sąd rodzinny albo zastosować środek oddziaływania wychowawczego.
7. Uczeń, który wnosi alkohol na teren szkoły, zostaje poproszony o jego wydanie (bez przeszukiwania). Alkohol odbierają rodzice ucznia niepełnoletniego. Jeżeli uczeń podaje lub sprzedaje alkohol innym, a zwłaszcza małoletnim (rozpijanie małoletniego – art. 208 Kodeksu karnego), dyrektor zawiadamia Policję.
8. Przy powtarzających się przypadkach dyrektor zawiadamia sąd rodzinny (uczeń niepełnoletni). Uczeń zostaje objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną; dyrektor stosuje kary statutowe.

Procedura 14. Podejrzenie przemocy domowej wobec ucznia – procedura „Niebieskie Karty"

Podstawa prawna: art. 9a i art. 12 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, z późn. zm.); rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870); art. 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 110).

1. Pracownik, który podejrzewa, że uczeń doznaje przemocy domowej, proponuje mu rozmowę w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności i bezpieczeństwo – bez świadków, w spokojnym miejscu. Nie obiecuje bezwzględnej tajemnicy.
2. Pracownik informuje wychowawcę oraz pedagoga lub psychologa, a wychowawca – dyrektora.
3. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie zdrowia lub życia, pracownik wzywa pomoc medyczną (112) i Policję.
4. Przy uzasadnionym podejrzeniu przemocy domowej przedstawiciel oświaty (dyrektor, pedagog, psycholog, wychowawca lub inny nauczyciel – wyznaczony przez dyrektora) wszczyna procedurę „Niebieskie Karty" przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A". Wszczęcie procedury nie wymaga zgody osób nią objętych.
5. Udział innych osób w czynnościach:
   a) działania z udziałem ucznia małoletniego prowadzi się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego;
   b) jeżeli o przemoc podejrzewani są rodzice lub opiekunowie – w obecności pełnoletniej osoby najbliższej lub pełnoletniej osoby wskazanej przez ucznia;
   c) w miarę możliwości czynności prowadzi się w obecności psychologa;
   d) w przypadku ucznia pełnoletniego formularz wypełnia się w jego obecności.
6. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A" przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B" rodzicowi lub opiekunowi ucznia małoletniego – nigdy osobie podejrzewanej o stosowanie przemocy (wówczas osobie najbliższej lub wskazanej przez ucznia).
7. Formularz „Niebieska Karta – A" przekazuje się do Zespołu Interdyscyplinarnego w Jeleniej Górze niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od wszczęcia procedury. Kopia pozostaje w dokumentacji pedagoga.
8. Jeżeli zachodzi podejrzenie przestępstwa ściganego z urzędu z użyciem przemocy domowej (np. znęcanie się – art. 207 Kodeksu karnego), dyrektor niezwłocznie zawiadamia Policję lub prokuratora (art. 12 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej). Gdy dobro ucznia małoletniego jest zagrożone, dyrektor zawiadamia także sąd rodzinny.
9. Nie organizuje się konfrontacji ucznia z osobą podejrzewaną o stosowanie przemocy. Wszystkie czynności dokumentuje się na piśmie.

Uwaga: Procedurę stosuje się łącznie z zasadami interwencji określonymi w Standardach ochrony małoletnich obowiązujących w szkole.

Procedura 15. Zachowania autodestrukcyjne, próba samobójcza lub samobójstwo ucznia

Podstawa prawna: art. 68 ust. 1 pkt 3 i 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.); rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).

1. Sygnały ostrzegawcze – każdy pracownik reaguje m.in. na:
   a) mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych, publikowanie takich treści w internecie;
   b) zainteresowanie tematyką śmierci, poczucie beznadziejności, długotrwały smutek;
   c) samookaleczenia, rozdawanie osobistych rzeczy, izolowanie się, nagłą rezygnację z dotychczasowych aktywności.
2. Pracownik, który zauważy sygnały, niezwłocznie przekazuje informację wychowawcy, pedagogowi lub psychologowi oraz dyrektorowi. Wychowawca z psychologiem lub pedagogiem ocenia sytuację i kontaktuje się z rodzicami w celu zapewnienia uczniowi specjalistycznej pomocy (psycholog, psychiatra).
3. Informacja, że uczeń zamierza odebrać sobie życie:
   a) pracownik natychmiast odnajduje ucznia, nie pozostawia go samego i przeprowadza w bezpieczne, ustronne miejsce;
   b) powiadamia dyrektora oraz psychologa lub pedagoga; przy bezpośrednim zagrożeniu wzywa pogotowie ratunkowe lub Policję (112);
   c) dyrektor zawiadamia rodziców; w przypadku ucznia pełnoletniego – także bez jego zgody, gdy wymaga tego ochrona jego życia;
   d) uczeń zostaje przekazany pod opiekę rodziców lub służb; jeżeli źródłem zagrożenia jest sytuacja domowa – stosuje się procedurę 14.
4. Próba samobójcza na terenie szkoły:
   a) pracownik nie pozostawia ucznia samego, usuwa przedmioty umożliwiające ponowienie próby, udziela pierwszej pomocy i wzywa pogotowie ratunkowe (112);
   b) zapewnia dyskrecję – pozostali uczniowie zostają odsunięci od miejsca zdarzenia pod opieką innego pracownika;
   c) dyrektor niezwłocznie zawiadamia rodziców ucznia.
5. Po zdarzeniu:
   a) psycholog lub pedagog, uwzględniając zalecenia specjalisty, planuje wsparcie ucznia po powrocie do szkoły i informuje rodziców o możliwościach pomocy poza szkołą;
   b) dyrektor przekazuje informację tylko tym nauczycielom, którym jest ona niezbędna do zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa;
   c) w przypadku śmierci ucznia dyrektor informuje organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny oraz organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla uczniów, nauczycieli i rodziców; nie udziela informacji mediom o szczegółach zdarzenia.

Procedura 16. Wypadek ucznia

Podstawa prawna: § 40–44a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604, z późn. zm.).

1. Pracownik, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy i w razie potrzeby wzywa pielęgniarkę lub pogotowie ratunkowe (112). Do przyjazdu pomocy pozostaje przy poszkodowanym.
2. Jeżeli prowadzi zajęcia, prosi o opiekę nad klasą nauczyciela z sąsiedniej sali lub innego pracownika.
3. Powiadamia dyrektora i sporządza notatkę o okolicznościach wypadku.
4. Dyrektor lub upoważniony pracownik niezwłocznie zawiadamia: rodziców poszkodowanego, pracownika służby bhp, społecznego inspektora pracy, organ prowadzący i radę rodziców; o wypadku śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym – także prokuratora i kuratora oświaty; o zatruciu – państwowego inspektora sanitarnego.
5. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku przed dostępem osób niepowołanych.
6. Dyrektor powołuje zespół powypadkowy, który przeprowadza postępowanie i sporządza protokół powypadkowy w terminie 21 dni od zakończenia postępowania. Wypadek wpisuje się do rejestru wypadków.

Procedura 17. Uczeń w sytuacji kryzysowej; uczeń sprawiający trudności wychowawcze

Podstawa prawna: rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).

1. Nauczyciel, który zauważy trudności ucznia (np. problemy emocjonalne, rodzinne, nagłe pogorszenie wyników, częste nieobecności) lub któremu uczeń sam je zgłosi, informuje wychowawcę.
2. Wychowawca rozpoznaje sytuację ucznia i przekazuje informację pedagogowi lub psychologowi.
3. Pedagog lub psycholog organizuje spotkanie z udziałem wychowawcy, nauczycieli, ucznia i rodziców; ustala się formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole i informuje rodziców o możliwościach pomocy specjalistycznej poza szkołą.
4. Wychowawca informuje nauczycieli uczących ucznia – w zakresie niezbędnym – o ustalonych działaniach, za pośrednictwem dziennika elektronicznego lub osobiście.
5. Pedagog lub psycholog monitoruje udzielaną pomoc i jej efekty na spotkaniach z wychowawcą i rodzicami, organizowanych w miarę potrzeb.

Procedura 18. Nagła konieczność opuszczenia sali przez nauczyciela podczas zajęć

Podstawa prawna: art. 68 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.); § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604, z późn. zm.).

1. Nauczyciel nie pozostawia uczniów bez opieki. Jeżeli z uzasadnionego powodu musi opuścić salę, prosi nauczyciela z najbliższej sali o przejęcie opieki nad uczniami.
2. W pracowniach chemicznych i laboratoryjnych przed wyjściem przerywa doświadczenia, zabezpiecza odczynniki i wyłącza urządzenia.
3. Jeżeli przyczyną jest nagłe pogorszenie stanu zdrowia, nauczyciel dzwoni do sekretariatu, na portiernię lub do pedagoga albo wysyła ucznia po pomoc.
4. Jeżeli nie może wrócić na zajęcia, powiadamia dyrektora lub wicedyrektora, który organizuje opiekę nad uczniami.

Procedura 19. Atak z użyciem noża lub innego niebezpiecznego narzędzia; wtargnięcie napastnika

Podstawa prawna: art. 68 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.); art. 25 Kodeksu karnego; poradnik MEN „Bezpieczna szkoła" (2019).

1. Pierwszeństwo ma ochrona życia. Pracownik nie podchodzi do napastnika, nie próbuje odebrać narzędzia, nie ściga sprawcy i nie wysyła uczniów, by sprawdzili sytuację.
2. Świadek ataku lub bezpośredniej groźby ostrzega otoczenie i dzwoni pod numer 112, gdy może to zrobić bezpiecznie, bez oczekiwania na zgodę dyrektora. Zgłoszenie: nazwa i adres szkoły, opis sprawcy i narzędzia, miejsce i godzina, liczba rannych, miejsce pobytu grupy, imię i nazwisko oraz telefon zgłaszającego.
3. Każdy przeszkolony pracownik może uruchomić sygnał zagrożenia: sygnalizator dźwiękowy uruchamiany przez portiera.
4. Jeżeli droga jest bezpieczna – nauczyciel wyprowadza grupę w kierunku przeciwnym do zagrożenia, nie sprawdzając obecności i nie zabierając rzeczy, do punktu zbiórki: podstawowy punkt - teren zielony poza boiskiem „Orlik" ; zapasowy punkt zbiórki – plac za szkołą od strony ul.Działkowicza .
5. Jeżeli droga nie jest bezpieczna – nauczyciel pozostaje z grupą w sali: zamyka drzwi, w miarę możliwości je blokuje, odsuwa uczniów od drzwi i okien, poleca zachowanie ciszy i wyciszenie telefonów, przekazuje służbom miejsce pobytu grupy i czeka na polecenia służb.
6. Fizyczne przeciwdziałanie napastnikowi jest ostatecznością – dopuszczalne wyłącznie w obronie koniecznej, gdy nie ma możliwości ucieczki ani ukrycia, a życie jest bezpośrednio zagrożone.
7. Pierwszej pomocy udziela się dopiero w bezpiecznym miejscu, bez wchodzenia do strefy ataku; lokalizację rannych przekazuje się służbom.
8. Przy interwencji Policji: ręce widoczne i puste, bez gwałtownych ruchów, wykonywanie poleceń funkcjonariuszy.
9. Dyrektor lub wicedyrektor koordynuje działania z bezpiecznego miejsca: wyznacza łącznika ze służbami (przekazuje plan budynku, położenie grup i rannych, dane o brakujących), osobę prowadzącą wykaz uczniów i osobę do kontaktu z rodzicami.
10. Alarm odwołuje wyłącznie dyrektor lub upoważniona osoba po uzgodnieniu z dowodzącym działaniami Policji. Odwołanie alarmu nie oznacza automatycznie powrotu do budynku ani odbioru uczniów.
11. Uczniów przekazuje się rodzicom w punkcie odbioru ustalonym z Policją, z odnotowaniem osoby i godziny przekazania. Dyrektor organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Szkoła nie publikuje danych sprawcy ani poszkodowanych.

.

Procedura 20. Ogłoszenie alarmu o zagrożeniu atakiem z powietrza

Podstawa prawna: instrukcja Rządowego Centrum Bezpieczeństwa dotycząca reagowania na zagrożenie atakiem z powietrza (2026).

1. Po usłyszeniu sygnału alarmowego lub otrzymaniu komunikatu nauczyciele przerywają zajęcia.
2. Nauczyciel prowadzi grupę do wyznaczonego miejsca schronienia: pomieszczenia piwnic szkoły i korytarzy wewnętrznych na parterze budynku. zabierając listę obecności.
3. W miejscu schronienia sprawdza obecność i przekazuje informację o brakujących uczniach dyrektorowi.
4. Grupa pozostaje w schronieniu do odwołania alarmu przez dyrektora na podstawie komunikatu właściwych służb.
5. Dalsze postępowanie określa instrukcja RCB (Zasoby/Bezpieczeństwo).